

TÜRKÇE ÖZET

Ülkemiz dünyadaki en etkin deprem kuşaklarından birinin üzerinde yer almaktadır. Bu sebeple yıkıcı depremler görmüştür ve bu depremler sonucu, ağır yıkımlar yaşamıştır. Depremler sonucu yapıların yıkılması veya ağır hasar almasının sebeplerinden biri de yapılara kullanım sürecinde yapılan müdahalelerdir. Yapılarda yapılan değişiklikler bir izne tabi olmadığında ya da uzman denetiminde yapılmadığında takdirde müdahalelerin sonuçlarını öngörmek her zaman mümkün değildir. Özellikle 2023 yılı şubat ayında meydana gelen Kahramanmaraş-Hatay depreminin sebep olduğu ağır hasar ve kayıplar göz önünde bulundurulduğunda, yapı müdahalelerinin irdelenmesi ülkemiz için büyük bir önem teşkil etmektedir. Bu çalışma ile yapılarda kullanım sürecinde en çok karşılaşılan müdahale çeşitlerini tespit ederek, bu müdahalelerin deprem dayanımı üzerindeki etkilerini değerlendirmek hedeflenmiştir. Kullanım sürecindeki müdahalelerin saptanması için 4 farklı grup ile görüşme ve anketler yapılmıştır. Tasarımcı mimarlar ve Belediye Yapı Kontrol Grubu üyeleri ile karşılıklı görüşme, emlakçılar ve kullanıcılar ile anket yapılarak, 4 farklı grubun tecrübe ve izlenimleri doğrultusunda yapılarda kullanım sürecindeki müdahalelerinin sıklıkları belirlenmiştir. Yapılan görüşme ve anketler sonucunda, müdahale türlerinden en yaygın olarak görüleni dolgu duvarlarına yapılan müdahaleler olarak tespit edilmiştir. Yapılan tespitlerden elde edilen sonuçlar, sorunun geniş kapsamlı bir sorun olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla çözüm önerilerinin de aynı şekilde, Devlet-Üniversite-Özel sektör iş birlikleri, yönetmeliklere koyulacak ek maddeler ve güncellemeler gibi geniş ölçekte değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bununla birlikte toplumun kullanıcı müdahalelerini deprem bilincini kavramış bir şekilde gerçekleştirmesi için yapılacak teşviklerin gerekliliği de ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Yapı Tadilatları, Deprem Hasarları, Hasar Nedenleri

ABSTRACT

Our country is located on one of the most active earthquake belts in the world. For this reason, it has seen destructive earthquakes and has experienced heavy destruction as a result of these earthquakes. One of the reasons for the collapse or heavy damage of buildings as a result of earthquakes is the interventions made to the buildings during the use process. It is not always possible to foresee the consequences of interventions if the changes made to the structures are not subject to a permit or are not carried out under expert supervision. Especially considering the severe damage and losses caused by the Kahramanmaraş-Hatay earthquake that occurred in February 2023, it is of great importance for our country to examine building interventions. In this study, it is aimed to determine the most common types of interventions in buildings during the use process and to evaluate the effects of these interventions on earthquake resistance. Interviews and questionnaires were conducted with 4 different groups in order to determine the interventions during the usage process. Interviews with designer architects and members of the Municipality Building Control Group, and surveys with real estate agents and users were conducted to determine the frequency of interventions in the buildings during the use process in line with the experiences and impressions of 4 different groups. As a result of the interviews and surveys, it was determined that the most common type of intervention was the interventions to the infill walls. The results obtained from the determinations show that the problem is a comprehensive problem. Therefore, it is thought that solution proposals should also be evaluated on a large scale, such as government-university-private sector collaborations, additional articles and updates to be put into regulations. In addition, the necessity of incentives for the society to realize user interventions in a way that comprehends earthquake awareness has also been revealed.

Keywords: Earthquake, Building Renovations, Earthquake Damages, Damage Causes